…РОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

…урят-Монголой ҮНЭН

…КП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй …но Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 114 (6304)
ИЮНИИН
12
ВТОРНИК
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

…ЖАХЫН ЗОРИЛГОНУУДЫЕ …ИДХЭХЭ ХҮСЭТЭ ЗЭБСЭГ

…скэ засагай үедэ манай …олон миллион хүн зондо, …үндэһэтэндэ, ямаршье хэ…э ойлгогдосотой, гүнзэгы …хэдэн олон үгэнүүд ара…н бэлигтэ нэмэжэ ороо. …нэгэниинь—большевистскэ …!

…хүндэтэ нэрые нэрлүүлхэ манай ороной олон зуун, …түрүү хүдэлмэришэд, кол…д, интеллигентнэр зол ху…хэрэг, арадай ба пар…гы найдабарида хүртэһэ… тэмдэг гэжэ омогорхон … Юуб гэхэдэ, агууехэ …агууехэ Сталин, парти ба …льствын хүтэлбэрилэгшэд …агитаторнууд мүн. Эрхимэй … — эрдэмтэд ба стахано… багшанар ба үндэр урга…стернууд, врачууд ба тү…шад агитаторнуудаар хү…лнэ.

…шевистскэ агитатор болбол … — Сталинай сэсэн мэргэн …е арад түмэндэ нэбтэ…, орон соо урган гараһан …нэ шэнэ юумэнүүдые мян…он хүнэй дунда тараажа, …мэнүүдые үүсхэгшэдэй оло…лодог. Тиимэ хадаа агита…дэлмэришэд болон колхоз…хүндэтэ айлшан мэтээр зол…рүүлдэг, үнэншэдэг ба тэ…лэжэ үгэһэн юумые хүн…р бэелүүлхые оролдодог. …истскэ агитатор ябаха гэээтэйшье, харюусалгатай…г мүн.

…республикын ганса хүдөө…дта 8 мянга гаран агита… хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэй …нга гаран багшанар, мян…хуу медицинскэ ба хүдөө …хүдэлмэрилэгшэд бии. …олонхинь коммунистнууд …омолецууд.

…гөө хүндэтэ үүргые һай…үргэжэ, олонитые эмхид… политическэ зоригжуулаг…оһон агитколлективүүд ба …нууд манайда олон бии. …нэгыень нэрлэбэл, Хэжэн…гай «Заветы Ильича» кол…арторганизациин агиткол…болоно. Тус агитколлектив …аторнуудтай. Тэдэнэй 6- … коммунистнууд, 8-ниинь …лецууд юм. Ажал мэргэ… талаар хараа һаа, зургаа…дөөгэй багшанар, хоёрынь …ажахын мэргэжэлтэд байна. …лективэй хүтэлбэрилэгшөөр … Михайлов хүдэлмэрилнэ. …рнууд бригада ба фер… дээрэ үнжөөд хөөрэлдөө …азетэ болон ном уншадаг, …игуудаа парти ба прави…н шэнэ тогтоолнуудтай, …торхи һонинуудтай танил… юм. Агитаторнуудай үүсхэ…левой стануудай дээрэ улаан …уд түхеэрэгдээ, социалис…мүрысөөн үргэнөөр дэлгэ…ээ. Энээнэй ашаар «Заве…ьича» колхоз малай үбэл… хоролтогүйгөөр үнгэргөө, … тарилгые түрүүшын үдэр…наар ябуулаа. Эндэ агита… ёһотоороо политическэ …рилэгшэд, колхозно үйлэд… һайжаруулха хэрэгтэ кол…удые эмхидхэгшэд болоһон

…ты Ильича» колхозой парт…ациин агитколлективэй …риин һайн ябаһанай гол …инь юуб гэхэдэ, агитатор… политическэ ба юрэнхы …рээ һайн бэлэдхэлтэй, кол… ажабайдалые гүнзэгыгөөр … үүсхэл зориг ехэтэй …й дунда хүндэтэй хүнүүд …э агитколлективэй хүдэл… жэшээ хадаа агитаторнуу…бөөр шэлэхэ, хубаарилан … тэдэниие хүмүүжүүлхэ …й тон шухала байһые гэр…

…р манай республика дотор …олитическэ хүдэлмэри эм… хэрэгтэ олон дутуунууд …айн-һайн агитколлективүү…элмэриин жэшээ бусадта … болон нэбтэрүүлэгдэнэгүй …үүдые шэлэхэ ябадалда … партийна организацинууд … хэрэгээр, харюусалгагүй…ндана. Энээн дээрэһээнь …ческэ хүдэлмэри хэжэ ша… эрдэм багатай хүнүүд …рнуудаар томилогдодог

байгаа. Жэшээлхэдэ, Заиграйн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо газетэ, номшье уншажа шадахагүй хүнүүд агитаторнууд гэжэ нэрэтэй байха юм. Тиимэ байбашье һаань, агитколлективые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Цырендашиев нютагай хоёр багшанарые, хүдөө ажахын хэдэн мэргэжэлтэдые политическэ хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ хабаадуулаагүй байна. Агитколлективынь составаараа һула хадаа колхознигуудай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри хэдэггүй байха юм. Иимэ жэшээнүүд ганса Заиграйда бэшэ, мүн бусадшье аймагуудта бии.

Партийна организацинуудай ниитэ-политическэ хүдэлмэриин идейнэ хэмжээе дээшэлүүлжэ, ажахын зорилгонуудые шиидхэхэ хүсэтэ зэбсэг болгохын түлада хамагай түрүүн агитколлективүүдэй составые эрид һайжаруулха шухала. Пропагандистска кадрнуудай составай угаа ехэ удхашанартай байһан тухайда В. И. Ленин нэгэнтэ бэшэ хэлэдэг һэн.

«...Хэшээлэй удхые лекторнүүдэйл состав тодорхойлдог, ямаршье хиналта, ямаршье программа гэхэ мэтэ лекторнүүдэй тодорхойлдог хэшээлэй удхые ондоо болгожо шадахагүй юм»,—гэжэ В. И. Ленин бури үни хэлэһэн байгаа. Энэ заабари мүнөө улам ехэ удхатай болоно. Партийна организацинууд энэ заабарһаа һургаал абаха уялгатай.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэриин удаадахи дутуунь юуб гэхэдэ, партийна организацинууд хүдэлмэриингөө гол шэглэлые оложо шаданагүй. Жэшээлхэдэ, аймаг бүхэндэ хэдэн олон механизаторнууд-трактористнууд, комбайнернууд болон бусад ажаллана. Эдэ хүнүүд хадаа бүхы полевой хүдэлмэринүүдэй дүүргэлтые шиидхэдэг байһаниинь хүн бүхэндэ мэдээжэ. Тиигэбэшье һаань, механизаторнуудай дунда политическэ хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Бага-Куналейн МТС-тэ хүряалгын машинануудые заһабарилга ехээр гээгдэжэ ябана. Эндэ хүдэлмэрилдэг хүнүүдтэ ямаршье анхарал табигдадаггүй, политическэ хүдэлмэри хэгдэдэггүй байна. МТС-эй директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Никепелова хабарай эхилһэнһээ хойшо июниин 5 болотор заһабарилагшадай дунда харагдаагүй, нэгэшье агитаторые томилоогүй.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэриие эмхидхэхэдээ олон партийна организацинууд механизаторнуудһаа гадна, мүн малшадые харааһаа алдана. Республика дотор малажал дээрэ хэдэн мянган колхознигууд ажаллана. Тэдэнэр угаа ехэ харюусалгатай хэрэг даажа байна. Манай республика дотор малажал болбол хүдөө ажахын гол һалбари мүн. Иимэһээ малшадые хараадаа абангүй байжа ябашье болохогүй. Гэбэшье Бичурын аймагта малшадай дунда хүдэлмэрилжэ байһан агитаторнууд хабарай тарилгын эхилэмсээр поли дээрэ гаргагдаһан, тиигээд малшадай дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулагдахаяа болишоһон шахуу байна.

Ниитэ-политическэ хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ гээшэ агитаторнуудые наряар шэлэхэ, хүдэлмэриингөө гол шэглэлые олохо гэһэн удхатай.

Мүнөө агитаторнуудай хүдэлмэриин гол шэглэл юуб гэхэдэ, адуу малда хэрэгтэй тэжээл бэлэдхэлгые хангалга болоно. Энэ хэрэг хадаа тон ехэ удхашанартай. Тиимэһээ ВКП(б)-гэй айкомууд, эхин партийна организацинууд бүхы агитаторнуудые ойрын үдэрнүүдтэ суглуулжа, зорилгонуудыень заааха ёһотой.

Ажахын зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ ниитэ-политическэ хүдэлмэриие тоохогүй ябадал мүнөө болотор бии байһаар. ВКП(б)-гэй обкомой IV пленумэй тогтоолһоо зарим партийна организацинуудай тобшолол хээгүй, хүдэлмэриингөө дутуунуудые усадхаха талаар хэмжээнүүдые абаагүй байһаниие энэ харуулна. Иимэ ушарнуудые эрид усадхаха, ниитэ-политическэ хүдэлмэриие бүхы партийна хүдэлмэриин эгээл шухала участок болгохо зорилго партийна организаци бүхэнэй үмэнэ табигдана.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ ба ВКП(б)-гэй обкомдо

Республикын колхозуудта ба совхозуудта 1951 он дотор үбһэ сабшаха ба силос дараха хэмжээ-ябуулганууд тухай

1950 ондо тэжээл бэлэдхэн суглуулха түсэбэй дүүргэгдээгүйн, 1950—1951 оной үбэлжэлгын үедэ малай тэжээлгүйдэһэнэй ба ехээр гарзалһанай гол шалтагаануудынь юуб гэбэл, республикын колхозууд үбһэ сабшаха ба тэжээлэй силос дараха ябадалда тон хангалтагүйгөөр бэлэдхэһэн ба эмхидхэл муутайгаар үнгэргэһэн байгаа гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй обкомой бюро тоолоно.

Олохон аймагууд, колхозууд ба машинно-тракторна станцинууд үбһэ хүряалгадаа ехээр гээгдэжэ, бэлэдхэлгүйгөөр ороһон, тэрээнһээ шалтагаалан үбһэ сабшаха ба силос дараха түсэбүүд дүүргэгдээгүй, мүн сабшалангай нилээд ехэ талмай хүряагдангүй үлэһэн байна. Олохон МТС-үүдэй директорнүүд үбһэ сабшалга ба силос даралгые механизацилгын удхашанарые тоодоггүй байгаа, тиин трактораар үбһэ сабшаха түсэб МТС-үүдээр ойлдоо 42 процент, тэжээл силослэхэ түсэб 39.5 процент дүүргэгдэһэн байна. Үбһэ тармаха, бухаллаха ба сомохо гэхэ мэтын хүдэлмэри, тэрэшэлэн силос дараха түхеэрэлгэнүүдые бэлэдхэлгэ ба силосэй үбһэ ногоо зөөлгэ машинно-тракторна станцинуудаар ойлдоо хэгдээгүй.

Олохон партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай хүтэлбэрилэгшэд шэмэтэ тэжээл бэлдэн суглуулха хэрэгтэ зохихо анхарал табидаггүй байгаа. 1950 ондо олон колхозууд силос дараха түхеэрэлгэнүүдээ саг соонь бэлэдхээгүй, тиигээд силосынь жэгдэлэгдээгүй яманууд ба траншейнүүд дотор, үйрүүлэгдэнгүйгөөр даргдадаг байгаа, тэрэнь силосэй шанарые муудхааһан ба ехэ гээлтэ хоролтодо оруулһан юм.

Республикын хүдөө ажахын Министерство, олохон аймагуудтахи партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд, колхозуудай болон МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд 1951 ондошье үбһэ хүряалгада, силос даралгада колхозуудые, МТС-үүдые бэлэдхэхэ талаар үнгэрэгшэ жэлнүүдэйнгээ алдуунуудые дабтана, үбһэ хүряалгын машинануудые ба силосорезкэнүүдые заһабарилга, үбһэ хүряалгын гар зэмсэгүүдые бэлэдхэлгэ, тэрэшэлэн силос дараха түхеэрэлгэнүүдые тодорхойлогдоһон болзорнуудтань заһабарилха ба бариха хүдэлмэри таһалдуулна гэжэ Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй обкомой бюро тэмдэглэбэ. Энээнһээ шалтагаалан, байгша оной июниин 1-дэ республикын колхозуудай морин сенокосилкануудай ойлдоо 15 процентнь, тракторна сенокосилкануудай 62.7 процентнь, силосорезкэнүүдэй 40 процентнь заһабарилагдаа. Сельхозснабта байһан үбһэ хүряалгын машинануудые, соломо ба силос хэршэдэг зэмсэгүүдые, тэдэнэй запасной частьнуудые олонхи колхозууд ба МТС-үүд абаадүй. Үбһэ сабшалгын ба силос даралгын бэлэдхэл саг соонь дүүргэхэ хэрэгтэ Зэдын, Яруунын, Хэжэнгын, Мухаршэбэрэй ба Тарбагатайн аймагуудай советскэ ба партийна органуудай хүтэлбэрилэгшэд илангаяа харюусалгагүйгөөр хандана, теэд тэндэхи колхозуудай олонхинь энэ шухала хүдэлмэри гүйсэдхэлгые үшөө эхилээдүй байһаар.

Илангаяа Бичурын, Кудрын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн, Кабанскын, Кяхтын ба бусад зарим аймагуудай олохон колхозууд сабшалан һайжаруулха ба тэжээлэй культурануудые тариха түсэбүүдээ хангалтагүйгөөр дүүргэнэ, энэнь тус колхозуудта ургаса ургуулгын, бүлүүн ба шэмэтэ тэжээлнүүдые хүряалгын түсэбүүдэй дүүргэгдэхэгүй ябадалда хүргэжэ болохо байна.

Республикын колхозуудта үбһэ сабшалгые, силос даралгые хаһа саг соонь ба эмхитэйгээр үнгэргэхэ зорилгоор, БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй обкомой бюро иигэжэ тогтообо:

1. Сабшалан һайжаруулха хэмжээ-ябуулганууые, тэжээлэй культуранууые тариха ба тэдээндэ харууһа хэхэ түсэбые заатагүй дүүргэлгэ, тэрэшэлэн ниитын малажалда хүсэд хүрэхэ тэжээлэй запасуудые колхоз, совхоз бүхэндэ байгуулхын тула хаһа саг соонь, эрхим шанартайгаар бэлэдхэжэ, тэжээл суглуулгые һайнаар эмхидхэлгэ халаа республикын партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэнэрэй, МТС-үүд болон совхозуудай директорнүүдэй ажахын-политическэ тон шухала зорилго гэжэ тоолохо.

2. БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствые, аймгүйсэдкомуудые, ВКП(б)-гэй айкомуудые, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые, МТС-үүдэй ба совхозуудай директорнүүдые:

а) колхозууд, совхозууд ба МТС-үүдтэхи үбһэ хүряалгын машинануудай, силосорезкэнүүдэй заһабарилгые дары дүүргэхын, тэрэшэлэн сельхозснабай складуудта байһан машинануудые абаашахын тула хэмжээ абахыень;

б) колхозууд ба совхозуудта үбһэ сабшаха, силос дараха хүдэлмэриин түсэбүүдые энэ оной июниин 25-һаа ойлтуулангүй зохёолго хангаха, тиихэдээ үбһэ хүряалгын бии бүхы машинануудые, силосорезкэнүүдые хүсэд бүрин ашаглаха ябадал тэдээн дотороо хараалхыень;

в) тэжээл бэлэдхэхэ газараар хангагдаагүй колхозуудта гүрэнэй газарай фондһоо ба гүрэнэй сэн фондһоо сабшалангай участогуудые үгэхэ асуудал энэ оной июниин 20 хүрэтэр аймгүйсэдкомуудта хаража үзэхыень;

г) колхоз ба аймаг бүхэндэ сабшалан һайжаруулха түсэб дүүргэхэ ба үбһэ ногоо машинаар хүряалгада сабшалангай газарые бэлэдхэхэ ябадал хангахыень уялгалха.

3. Республикын аймагуудай ба МТС-үүдэй үбһэ тэжээл сабшалгын, сомолгын ба силос даралгын 5 үдэрэй график баталха.

4. Уһанай халидаг ба хотогор газарай сабшалангуудтахи ногоое аймагуудай хоёрдохёо сабшаха даалгабаринуудые баталха.

5. Үбһэ сабшаха ба силос дараха хүдэлмэридэ хүдөө нютагай, городуудай ба хүдэлмэришэнэй поселогуудай ажал хэжэ шадаха хүн зониие СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1950 оной июниин 20-ной № 2677 тогтоолоор тодорхойлогдоһон гуримуудай үндэһөөр ба условитойгоор элсүүлхэ түсэб баталха.

6. Тэжээл бэлэдхэлдэ ябаха колхозуудай хүдэлмэришэд ба мори унаа гаргалгаар аймаг бүхэнэй түсэбые баталха.

7. Үбһэ сабшаха, сомохо ба силос дараха графигуудые, тэжээл бэлэдхэлгэдэ ябаха хүдэлмэришэд ба мори унаа гаргаха түсэбые, тэрэшэлэн үбһэ ногоо хоёрдохёо сабшаха даалгабаринуудые гурбан хоногой болзор соо колхоз бүхэндэ хүргэхыень аймгүйсэдкомуудые уялгалха.

8. Үбһэ хүряалгые богони болзор соо дүүргэхын ба эрхим шанартай үбһэ абахын тула аймгүйсэдкомуудые, ВКП(б)-гэй айкомуудые, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствые, МТС-үүдэй ба совхозуудай директорнүүдые:

а) залаата ногоонуудые колослохо үедэнь, бобово ургамалнуудые сэсэглэжэ байхадань сабшан, үбһэ хүряалгые хаһа саг соонь, эмхитэйгээр эхилхыень, тиихэдээ үбһэ сабшалга ба сомолгын хоорондо забһар гаргангүй, зунай бороогой үедэ уһанда абтадаг бүхы сабшалангуудаа түрүүшын ээлжээндэ сүм сабшаха ябадал хангахыень;

б) үбһэ хүряалгын бүхы машинануудые хүсэд хүсөөрнь ашаглаха, тиихэдээ морин сенокосилка бүхэнөөр халаан соо 4 гектарһаа доошо бэшые сабшалга хангахыень;

в) бороотой сагта үбһэ хүряахадаа гээлтэ гаргахагүйн ба һайн шанартай үбһэ абахын тула, үбһэ ногоогоо элдэб аргаар һүүрээхыень;

г) колхознигуудые ба совхозуудай хүдэлмэришэдые ондоо хүдэлмэринүүдһээ олоор сүлөөлэн, үбһэ хүряалгын хүдэлмэридэ сүм хабаадуулхыень, тэрэшэлэн тэжээл бэлэдхэжэ байһан бүхы колхознигуудай ба совхозуудай хүдэлмэришэдэй үдэрэйнгөө нормонуудые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадал түйлахын тула колхозуудта ба совхозуудта тэжээл бэлэдхэлгын үе соо хүүгэдэй яслинуудые, садуудые, площадкануудые эмхидхэхыень;

д) колхоз ба совхоз бүхэндэ үбһэ тэжээлээ саг соонь оршололго эмхидхэхыень, тэрээниие үрилгэ хулгайлалгаһаа ба түймэрһөө сахин хамгаалхыень, үбһэ тэжээлээ хэмһээнь урид малда эдюулхэ ябадал тохёолдуулхагүй гэжэ уялгалха.

9. Малнуудые шэмэтэ тэжээлнүүдээр хангалгын ехэ удхашанартайе хараадаа абажа, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствые, аймгүйсэдкомуудые, ВКП(б)-гэй айкомуудые, колхозуудай правленинүүдые, МТС-үүдэй ба совхозуудай директорнүүдые:

а) үргэлжэдөө силос даража эхилхэ үе хүрэтэр силосэй бүхы түхеэрэлгэнүүдые барижа ба заһабарилжа дүүргэхээр бодомжолон, түсэбөө саг соонь дүүргэхэ ябадал хангахыень;

б) силос дараха жэлэй түсэбэй 90 процентһээ доошо бэшые таряа хүряалгын эхилхэ хүрэтэр дүүргэхын тула, эртын болзорнуудта силос даралга колхозууд ба совхозуудта эмхидхэхыень;

в) силоснэ культурануудай тарилгые дан үни байлгангүй, хаһа саг соонь хүряаха ябадал хангахыень, үбһэ ногоое сабшаһан дары хэршэн үйрүүлжэ силослэхыень;

г) зэрлиг ногоонуудые, овощной культурануудай үлөөдһэнүүдые, корнеплодуудай эшэ ба набшаһа силослэхын тула ехээр хэрэглэхыень;

д) жэгдэлэгдээгүй ямануудта гү, али траншейнүүдтэ, хэршэжэ үйрүүлэнгүйгөөр үбһэ ногоо силослэхэ ябадал эрид хорихыень уялгалха.

10. Үбһэ хүряалгада, силос даралгада колхозууд, совхозууд ба МТС-үүдэй бэлэн бололгые, аймгүйсэдкомуудай баталһан тусхай комиссинуудаар энэ оной июниин 25 хүрэтэр шалгуулхыень аймгүйсэдкомуудые ба республикын хүдөө ажахын Министерствые уялгалха. Шалгалта хэхэдээ үбһэ хүряалгын машинанууд ба зэр зэмсэгүүдые заһабарилгын шанар тушаа, үбһэ хүряалгын хүдэлмэриин түсэбэй зохёогдолго ба шанар тушаа, үбһэ хүряаха бригадануудые хүдэлмэришэдөөр ба мори унаагаар бүридүүлгэ тушаа онсо анхарал табиха. Шалгалтын дүнгүүдые ВКП(б)-гэй айкомуудта ба аймгүйсэдкомуудта хаража үзэхэ.

11. Үбһэ хүряалга ба силос даралгада механизаци хэрэглэхэ ябадалые тон ехэ удхашанартайда тоолон, аймгүйсэдкомуудые, ВКП(б)-гэй айкомуудые, республикын хүдөө ажахын Министерствые, МТС-үүдэй ба совхозуудай директорнүүдые уялгалха:

а) үбһэ сабшаха ба силос дараха түсэбүүдээ 1951 ондо машинно-тракторна станци бүхэнэй заабол дүүргэхэ ябадал түйлахыень;

б) сезон дотор тракторна сенокосилка бүриин 600 гектарһаа бага бэшые, самоходно сенокосилка бүриин 1000 гектарһаа бага бэшые, сабшаха тракторна силосорезкэ бүриин 800 — 1000 тонноһоо бага бэшэ силос хэршэхэ ябадал түйлаха зорилгоор, тракторна агрегадуудые дүй дүршэлтэй колхознигуудаар, совхозуудай хүдэлмэришэдөөр ба трактористнуудаар бүридүүлхэ ябадал хангахыень;

в) силос дараха хүдэлмэриин графигуудые МТС-үүдтэ зохёон, силосорезкэнүүдэй хүдэлмэрилхэ болзорнуудые, мүн силос болохо үбһэ ногоо зөөхын тула шухала мори унаа, автотранспортые, силосорезкэнүүдтэ ажаллаха колхознигуудые томилхыень; үбһэ сабшаха тракторнуудай часовой график бэелүүлхыень.

12. Силос дараха үедэ колхозуудай мори тэргэ бүримүһөө ашаглахатай хамта, силослэхэ үбһэ ногоо шэрэхын тула машинно-тракторна станцинуудай автотранспорт хэрэглэхыень МТС-үүдэй директорнүүдые уялгалха.

13. Үбһэ тармалга, суглуулга ба сомолгые оньһожоруулхын тула юрын механизмуудые үйлэдбэрилхэ даалгабари эхэ оной июлиин 1 хүрэтэрхи болзор соо дүүргэхэ ябадал хангахыень аймгүйсэдкомуудые, республикын хүдөө ажахын Министерствые, МТС-үүдэй директорнүүдые уялгалха.

14. Сабшалангаар дутамаг колхозуудта сабшалангайнгаа ашаглагдаагүй участогуудые 1951 оной туршада үгэхыень үлүү ехэ сабшалантай колхозуудта һайшаан дурадхаха. Тиихэдээ сабшалангыень ашаглаһан колхозууд гүрэндэ уялгата тушаалгын зарим хубиие талмайн хэмжээн зэргээр даажа абаха ёһотой. Колхознигуудай хамтын суглаанай шиидхэһэнэй ба аймгүйсэдкомой баталһанай һүүлдэ лэ сабшалангай участогуудые таһалжа үгэхэ.

15. 1950 оной ургасаһаа гүрэндэ үбһэ бэлэдхэхэ ябадал эмхидхэхэ үедэ тохёолдоһон дутуунуудые мүнөө гаргахагүйн тула шухала хэмжээнүүдые абахыень, гүрэндэ уялгата ёһоор үбһэ тушаалгаяа энэ жэлдэ колхоз, аймаг бүхэнэй заабол дүүргэлгэ хангахыень СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын БМАССР-тэхи түлөөлэгшэ нүхэр Мясниковые, аймагуудай уполминзагуудые, аймгүйсэдкомуудые ба ВКП(б)-гэй айкомуудые уялгалха.

16. СССР-эй Министрнүүдэй Совет иигэжэ тогтоогоо гэжэ аймгүйсэдкомуудта, ВКП(б)-гэй айкомуудта, МТС-үүдэй директорнүүдтэ ба колхозуудай правленинүүдтэ мэдүүлхэ гэбэл:

а) колхозуудтахи үбһэ хүряалгын ба силос даралгын түсэбүүдые тодорхойлогдоһон болзорнууд соонь үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө машинно-тракторна ба сабшалангай-мелиоративна станцинуудай директорнүүдтэ, ахалагша механигуудта ба ахалагша агрономуудта, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1950 оной декабриин 31-нэй № 5000—2170 тогтоолоор хараалагдаһан хубилалтануудые хараадаа абалсан, тус бүридэнь һарын салингай хэмжээтэй шан үгэхэ;

б) машинно-тракторна станцинуудай зүгһөө үбһэ сабшаһан хүдэлмэриин түлөөһые, тус хүдэлмэриин өөрынь түсэбтэ үнын ёһоор, тэрэшэлэн машинно-тракторна ба сабшалангай-мелиоративна станцинуудай автотранспортаар силосэй ногоо зөөһэн үные тэдэ станцинуудай үйлэдбэриин-финансова түсэбүүд соо хараалагдаһан тонно-километрын түсэбтэ өөрынь үнын ёһоор колхозуудһаа мүнгөөр татажа абаха;

в) силос дараха хүдэлмэри хэжэ байһан трактористнуудта, үдэр соо бүтээхэ нормоёо дүүргээд, һайн шанартай силос дараад байгаа һаань, гол түлөөһэнһөөнь гадуур, дараһан силосэй тонно бүриин вэжээд түхэриг нэмэжэ түлэхэ. Хүдэлмэриинь машинно-тракторна станциин агрономой ба колхозой түрүүлэгшын тушаажа абаһан актын үндэһөөр трактористнуудта мүнгыень түлэхэ;

г) колхозуудта трактораар үбһэ сабшаха, силос дараха хүдэлмэриин талаар МТС-үүдэй табан хоногой оперативна тоосоо хүргэлгэ, колхозуудта силосэй башнинуудые, хахалбашнинуудые бариха ба заһабарилха, силосэй нүхэнүүд, траншейнүүдые малтаха ба жэгдэлхэ

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

БМАССР-эй Министрнүүдэй Советтэ ба ВКП(б)-гэй обкомдо

Республикын колхозуудта ба совхозуудта 1951 он дотор үбһэ сабшаха ба силос дараха хэмжээ-ябуулганууд тухай

Түгэсхэл

талаар колхозуудай ба МТС-үүдэй арбан хоногой оперативна тоосоо хүргэлгэ тогтоохо.

17. СССР-эй Министрнүүдэй Совет өөрынгөө энэ оной майн 23-най тогтоолсор СССР-эй хүдөө ажахын Министерствые иигэжэ уялгалаа:

а) колхозуудтахи силосэй үбһэ ногоо зөөлсэһэн МТС-үүдэй ба тусхай станцинуудай шофернуудта, үдэрэйнгөө нормо дүүргээд байгаа һаань, гол түлөөһэнһөөнь гадуур, дараһан силосэй тонно бүриин түлөө 50 мүнгэ 1951 ондо нэмэжэ түлэхэ. Хүдэлмэриинь МТС-эй агрономой ба колхозой түрүүлэгшын тушаажа абаһан актын үндэһөөр, шофернуудта мүнгыень автотранспортын хүдэлмэриин доходуудһаа түлэхэ;

б) 1951 ондо трактораар силос дараха түсэбэй хэмжээтэйгээр МТС-үүдэй ба тусхай станцинуудай техническэ хэрэгсэлнүүдээр колхозуудта силоснэ түхеэрэлгэнүүдые бариһанайнь түлөө 1951 ондо машинно-тракторна ба тусхай станцинуудай директорнүүдтэ, ахалагша механигуудта (главна инженернүүдтэ) тус бүридэнь һарын салингай хэмжээтэй шангуудые үгэхэ;

в) колхозуудта тракторaap үбһэ хуряаха ба силос дараха хүдэлмэриин түсэбүүдые дүүргээгүй һаань, МТС-үүдэй директорнүүдтэ, ахалагша агрономуудта ба ахалагша механигуудта үгтэхэ бүхы шангуудай хэмжээнэй 50 процент хүрэтэр хорооxo;

г) ниитынгээ малажалые бүдүүн тэжээлнүүдээр хангаха түсэбые заабол дүүргэхэ зорилгоор үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ хүнүүдые нэмэжэ элсүүлхэ шухала гэжэ тоолоод байбал, колхознигуудай хамтын суглаануудай шиидхэбэриин үндэһөөр, тэжээл бэлэдхэлгэдэ ябаһан колхознигуудые иигэжэ урмашуулха:

үбһэ хуряалгада хүдэлмэрилһэн колхознигуудта, ажалта үдэртөө абаха гол түлөөһэнһөө гадна, хуряаһан ба сомоһон үбһэнэйнь арбанай нэгэ хубиие үгэхэ;

морин сенокосилкаар хүдэлмэрилһэн колхознигуудта, таряа хуряалгын эхилхэ хүрэтэрхи үе соо 40 гектарһаа дээшэ сабшаһан гектар бүриинь түлөө 20—20 килограмм үбһэ нэмэжэ үгэхэ.

Үбһэ хуряаһанай түлөө колхознигуудта үгтэхэ үбһыень сомолгын ба хэмжэхэ гү, али шэгнэхэ мэгээр тушаан абалгын хэмжээнһээ дулдыдан бэшэхэ.

Ниитын малай тоо толгойн үбһөөр хангагдалгаһаа дулдыдан, колхозуудай правленинүүдэй үзэмжөөр, колхознигуудта үгтэхэ үбһыень соломоор ба ондоо тэжээлнүүдээр һэлгэжэ болохо;

тогтоогдоһон нормонуудһаа гадуур силос дараха хүдэлмэри хэһэнэй түлөө колхознигуудай абаха ажалта үдэрые хоёр дабхар хэмжээтэйгээр бэшэхэ.

18. Үбһэ хуряалгын жэжэ зэр зэмсэгүүдые (лабаалха, алха, аса, тармуур гэхэ мэтые), заһабарилгын ба түрхилгын материалнуудые колхозуудта хүсэд хүрэхөөр энэ оной июниин 15 хүрэтэр абаашаха ба худалдахыень Бурмонкоопсоюзые (нүхэр Доржиниие) уялгалха.

19. Тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ ябаһан колхознигуудые, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэришэдые культурна талаар хангаха хэмжээ-ябуулгануудые 1951 оной июниин 15 хүрэтэрхи болзор соо тодорхойлон хараалха ба БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй баталамжада табихыень БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй хэрэгүүдые эрхилхэ (нүхэр Уртюбаевта), искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ (нүхэр Бедлинскидэ), кинофикациин хэрэгүүдые эрхилхэ (нүхэр Можаровта) управленинүүдтэ дурадхаха.

20. Үбһэ сабшалга ба силос даралгые амжалтатайгаар ба эмхитэйгээр, богонихон болзор соо үнгэргэхын түлөө, ниитын малажалда бүдүүн ба шэмэтэ тэжээл суглуулан бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэхын түлөө бригаданууд, колхозууд, МТС-үүд, совхозууд ба аймагууд хоорондын социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхыень ВКП(б)-гэй айкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, МТС-үүдэй ба совхозуудай директорнүүдые, колхозуудай правленинүүдые, партийна эхин организацинуудые уялгалха.

21. Республикын колхозууд, совхозууд, МТС-үүдтэ ба аймагуудта тэжээл бэлэдхэлгын ябасые өөһэдынгөө газетэнүүдэй хуудаһануудта үргэнөөр толилдог байхыень республиканска газетэнүүдэй: «Бурят-Монгольская правдын», «Бурят-Монголой үнэнэй» редакторнуудые, мүн аймагуудай газетэнүүдые уялгалха.

22. Колхозууд ба совхозуудта үбһэ хуряалгын, силос даралгын бэлэдхэлэй ба үнгэргэлгын ябаса тухай асуудалнуудые табан хоног бүри хаража үзэдэг байхыень аймгүйсэдкомуудые ба ВКП(б)-гэй айкомуудые уялгалха.

Яруунын загаһашадай амжалта

Яруунын загаһанай заводой коллективэй дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Комсомольско организациин секретарь нүхэр Орловой хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригада тус мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Тус бригада загаһа бариха жэлэйнгээ даалгабариие бүри майн 15-да 100,3 процент дүүргээһэн.

Комсомольско - залуушуулай бригадын гэшүүдэй дунда политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Комсомолецууд өөһэдынгөө жаяг заршамааршье, ажалай үндэр бүтээсээршье бусадта эрхим жэшээ харуулна.

Тэрэшэлэн заводой загаһашадай ондоо бригаданууд багабэшэ амжалтануудые туйлажа байна. Стахановецууд нүхэд Григорьев, Симухин, Тугулуков гэгшэдэй бригаданууд загаһа бариха хахад жэлэйнгээ даалгабаринуудые үлүүлэн дүүргэнхэй.

Нүхэр Симухинай хүтэлбэрилдэг стахановска бригада социалистическэ шэнэ, дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, зунай үедэ Байгал дээрэ загаһа барихаяа ошобо.

С. Собенников.

Хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ

Улан-Удын оёдолой фабрика горпромкомбинадай түрүү предприятинуудай нэгэн юм. Фабрикын коллектив энэ жэлдэ нёдондоной-хидо орходоо бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Тус коллектив июниин 1-нэ үйлэдбэриингөө хахад жэлэй түсэбые 102,2 процент дүүргэбэ. Тиихэдэ майн түсэб 120,9 процент дүүргэгдөө.

Фабрикын хүдэлмэришэдэй ажалайнь бүтээсэ 1-дэхи квартал соо 11,5 процентээр дээшэлһэн байгаа һаа, апрель, май һарануудта 13,5 процент хүрэтэр ургаһан байна. Продукциин өөрынь үнэ түсэбэй ёһоор 2 процентээр химдарха байһан аад, энэ үе соо 3,8 процентээр химдаруулагдаа. Цехүүд ба бригадануудай хоорондо мүрысөөн эршэмтэйгээр ябуулагдана. Майнгаа даалгабариие 130 процент дүүргэһэн индивидуальна оёлгын цехынхид мүрысөөндэ түрүүлэн ябана. Тэрэшэлэн эрэшүүлэй хубсаһа оёдлог бригада (бригадирынь нүхэр Фомин) һара бүриингөө даалгабариие горьтойгоор үлүүлэн гүйсэдхэнэ.

Эрхим мастернууд Гылыкова, Ушакова, Потавникова, Суздальницкая болон бусад үдэрэйнгөө нормонуудые 140—150 процентһээ доошо бэшээр дүүргэдэг байна. 10 хоног бүхэндэ фабрикын хүдэлмэриин дүн гаргагдажа, показателиин доскада бэшэгдэнэ. Түрүү стахановецуудай нэрэ Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэнэ.

Н. Бадмацыренова.

ВЛКСМ-эй Городской райкомой пленум

ВЛКСМ-эй Улан-Удын Городской райкомой 2-дохи пленум һаяхан боложо, «ВЛКСМ-эй X районно конференциин шиидхэбэринүүдэй, делегадуудай шүүмжэлэл ба дурадхалнуудай ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай» асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар ВЛКСМ-эй райкомой секретарь нүхэр А. Раитин дэлгэрэнгы элидхэл хэһэн байна.

Районно комсомольско конференци болоһоор 4 һара үнгэрөө. Энэ турша соо комсомольско олонхи организацинууд конференциин шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, союз доторой ба политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие эли бодо һайжаруулһан байна. Гэбэшье, зарим организацинуудай хүдэлмэридэ горьтойхон дутагдалнуудай бии байһые элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ. Гүрэнэй банкын, «Бурмонголстрой» трестын ба бусад зарим комсомольско организацинуудта союз доторой хүдэлмэри тон һулаар табигданхай. Тэдэ организацинууд комсомольско суглаануудые үсөөнөөр ба муу бэлэдхэлтэйгээр үнгэргэдэг, гэшүүдэйнгээ тоо олошоруулдаггүй байна.

Районно комсомольско конференци дээрэ делегадууд хадаа вузуудай, техникумүүдэй ба һургуулинуудай комсомольско организацинуудай хүдэлмэриие ВЛКСМ-эй райком хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ гэжэ шүүмжэлһэн байгаа. Теэд, энэ дутагдалаа усадхахын тулада ВЛКСМ-эй райком ба тэрэнэй бюро өөдтэй юумэ хээгүй. Энээниие дээдэ ба дунда һургуулинуудта боложо байгаа экзаменууд элеэр харуулна. Жэшээнь, пединститудай зарим комсомолецууд марксизм-ленинизмын үндэһэ һуурииe гүнзэгыгөөр ба бата бэхеэр ойлгоогүй байһанаа гүрэнэй экзамен дээрэ харуулаа. Мүн һургуулинуудай зарим комсомолецууд экзаменууд дээрэ хангалтагүй сэгнэлтэ абана. Илангаяа хүдэлмэришэн залуушуулай һургуулинуудта багаар анхарал хандуулагдана гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Комсомолецуудай политическэ һуралсалда ехэхэн дутагдалнууд бии. Комсомольско зарим организацинуудта эмхидхэгдэһэн кружогууд ба политһургуулинууд программаар хараалагдаһан материалаа үзэжэ дүүргээгүй, дүн гаргалгын занятинуудта муугаар бэлэдхэнэ. ВЛКСМ-эй райкомой хүдэлмэрилэгшэд политһургуулинуудай, кружогуудай хүдэлмэриие хинан шалгажа, дутагдалнуудыень элирүүлдэггүй, харин телефоноор хөөрэлдөөд, «саарһаар» хүдэлбэрилөөд лэ һуудаг дээрэһээнь иимэ ушарнууд тохёолдоо.

Дээрэ хэлэгдэһэн дутагдалнуудые ойрын сагта усадхаха хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан дэлгэрэнгы шиидхэбэри пленум баталаа.

Судно заһабарилгын заводой механическа цехын токарь Ф. Чагирёв тус заводто дүрбэдэхи жэлээ хүдэлмэрижэ байна. Энэ үе соо тэрэ хадаа стахановска методтэ 10 хүниие һургаа. Өөрөө нүхэр Чагирёв һара бүриингөө даалгабариие 200 ба дээшэшье процент дүүргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой эрхим токарь нүхэр Чагирёв залуу хүдэлмэришэн В. Дёмошдо токариин мэргэжэл заажа байна. М. Минеевэй фото.

МАЛАЖАЛДАА АНХАРАЛ ТАБИНАГҮЙ

Малажал хадаа манай республикын олонхи аймагуудай ажахын гол һалбари болоно. Тиимэһээ ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй ба морин ажал хүгжөөхэ хоёр жэлэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ колхознигуудые элсүүлхэ хэрэгтэ колхозно партийна организацинууд онсо анхарал хандуулха ёһотой байна.

Гэхэ зуура, зарим колхозуудай партийна эхин организацинууд малажалайнгаа хүгжэлтые халирхайгаар хүтэлбэрилнэ. Энээндэ Хоринн аймагай Анаагай сомоной «Путь Сталина» колхозой партийна организаци (секретаринь нүхэр Д. Лодойбалов) жэшээ боложо үгэнэ.

Колхоз болбол үнгэрэгшэ зунай үедэ адуу малдаа хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ шадаагүй, оройдоол 6758 центнер үбһэ бэлэдхэһэн байха юм. Тэрэ мүртөө колхозой хүтэлбэрилэгшэд үбһэ ехэ сабшаһан хэбэртэйгээр худал мэдээ хүргэдэг баримтанууд бии байһан юм. 100 центнер гэжэ тэдэнэй мэдээ хүргэһэн һүриие хэмжэхэдэ минил 50 центнер болоһон баримта элирүүлэгдэһэн байха юм. Тэжээлэй дутамаг, байра байдалай ба харууһанай муу дээрэһээ тус колхоздо 1950—1951 онуудта малай үбэлжэлгэ тон хангалгагүйгөөр үнгэргэгдэжэ, хамта дээрээ 600 шахуу элдэб түрэлэй мал гарзалһан байна. Малай үхэлгэ мүнөөшье үргэлжэлһөөр.

Энээнэй эсэстэ колхоз болбол малажалаа хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые 1950 ондо адуу морёор—84 процент, эбэртэ бодо малаар — 71 процент, хони ба ямаагаар — 98 процент, гахайгаар—10 процент, шубуугаар—25 процент дүүргэһэн байха юм.

Эдэ бүгэдэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, партийна организаци ба тэрэнэй секретарь партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулан, колхозойнгоо үйлэдбэриин гол һалбаринуудта партийна нүлөө үзүүлжэ үшөө шадаагүй. Энэ организацида партийна суглаанууд бэлэдхэлгүйгөөр, идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ. Тэдээн дээрэ ниитынгээ малда тэжээл бэлэдхэхэ тухай, малай үбэлжэлгын байдалые һайжаруулжа, адуу малай гарзалалгые зогсоохо тухай ба бусад шухала асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэггүй байгаа. Мүн шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл хэгдэнэгүй.

Тэрэшэлэн партийна организаци колхозойнгоо правлениин ажахын ябуулгые хинадаггүй, коммунистнуудаа үйлэдбэриин шиидхэхы участогуудта зүбөөр хубаарилан табидаггүй байха юм. Жэшээлхэдэ, тус парторганизациин 16 коммунистнуудай зүбхэн 3-ниинь малажал дээрэ хүдэлмэрилнэ.

Малшадай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри хүсэд ябуулагданагүй. Агитаторнуудынь үбэлэй үедэ, мүн мүнөөшье малажалай фермэнүүдтэ ба гүүртэнүүдтэ ябажа, агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри хэдэггүй шахуу юм.

Колхоз 4 радиоприемнигтой аад, питанигүй дээрэһээ нэгэнииншье хүдэлмэрилнэгүй. Тиимэһээ колхознигуудай, илангаяа малшадай дунда радио шагналга эмхидхэгдэдэггүй байха юм.

Колхознигуудай дунда газетэ, журнал тарааха хүдэлмэри ябуулагдадаггүй. Май һара соо тус колхоз республиканска нэгэшье газетэ абаагүй байха юм. Кино харуулха ябадал хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. Илангаяа холын гүүртэнүүдэй малшад кинофильм оройдоошье харанагүй.

Комсомольско организацинь 18 гэшүүдһээ бүридэдэг байбашье, колхозой урда табигдажа байһан ажахын шухала зорилгонуудые бэелүүлгэдэ комсомолецууд ба залуушуулай хүсые элсүүлхэ хэрэггэнь парторганизацида туһалдаггүй байха юм.

Колхознигуудай ажалай жаяг заршам тон һула. Тэрээнһээ байгагай зарим коммунистнуул, жэшээлхэдэ, коммунист Д. Бадмаев ажалай ба партийна жаяг заршам өөрөө эбдэхэһээ гадна, колхознигуудай эмхи гуримые зэрюута ... һэдэлгэ гаргадаг байха ... хадаа Советскэ Армиин ... ябахадаа, 1943 ондо парт... һон байха юм. Тиихэдээ Д... өөрынгөө уг гарбалые ню... на. Тэрэнэй эсэгэ Анаагай ... баян гэжэ суутай байгаа ... ахань габжа-ламанар, нэ... кулак байһан юм. Тиин ... маев партиие мэхэлхэ... ниитын хэрэгтэ харша ябу... нэ.

Партийна организаци ха... ажалаа хүтэлбэрилгөөр ... жэлэйнгээ алдууе дабта... колхоздо тэжээл бэлэдх... гада байгуулагдаагүй. Г... лалгада 70 наһатай нэгэ ... бигданхай. Сабшалан һ... ха бусад хэмжээ-ябуулга... галтагүйгөөр бэелүүлэгд... малынь мүнөө хүрэтэр ... дээрэ бэлшэжэ байһаар.

Иимэ байдалые хаража ... партийна организаци, тэр... кретарь нүхэр Лодойбало... шье хэмжээ абанагүй. Энэ... руулнаб гэхэдэ, тус партор... хадаа ВКП(б)-гэй обкомо... нумэй тоггоолые бэелүүлх... тэмсэнэгүй.

Ушар иимэһээ ВКП(б)-... риин айком «Путь Стали... хозой парторганизациин ... рие һайжаруулха, тэрэн... жүүлхэ хэмжээ түргэн аб... гэтэй.

Б. Шар...
манай корре...

Аймагай газетэнүүдэй хуудаһануудһаа

ЧАСАЙ ГРАФИГАЙ АША ТУҺА

Кударын аймагай «Кударинский колхозник» гэжэ газетэ майн 29-нэй номерто «Часай графигаар хүдэлмэрилнэбди» гэһэн гаршагтайгаар Ехэ-Кударын МТС-эй № 5 тракторна бригадын бригадир Цырен Дамбаевай статья толилоо. Тус статья тракторна бригадануудай хүдэлмэриие часай графигаар эмхидхэлгэдэ һайн зүбшэлнүүдые үгэнэ.

Статья дотор бригадир нүхэр Дамбаев бригадынгаа часай графигаар хүдэлмэрилгые хайшан гэжэ эмхидхэһэн ба трактористнуудай ямар амжалтануудые туйлажа байһан тухай тон ойлгосотойгоор хөөрэнэ. Бригадын трактористнуудта халаан ба час бүхэндэ хэды шэнээн газар хахалха даалгабари үгтэнэ. Трактористнууд хахалха газарайнгаа түрүүшын загон тойрожо ерэлгэдээ хэды минутын үнгэрдэг байһаниие толорхойлдог юм. Тиин, тэдэнэр кабина соогоо халаһан хабтагайнгаа нүхэнүүдэй нэгыень эрьесэ бүхэндөө бүгэлдэг байна. Тиимэһээ, тракторист графигайнгаа дүүргэлтые холодоо мэдэжэ ябадаг.

Тракторист Сампилов часай графигаар хүдэлмэрилхэдөө, «НАТИ» трактораар халаан соо 6,5 га хахалха нормотой аад, 12—12,8 гектар хүрэтэр хахална. Тэрэшэлэн трактористнууд Бадматаров, Яглинов гэгшэд нормонуудаа холо үлүүлэн дүүргэнэ. Часай графигаар хүдэлмэрилжэ эхилһээр бригадын ажалай бүтээсэ 40—50 процентээр дээшэлһэн ба хэдэн зуун килограмм горючи арбилагдаһан байна.

Нүхэр Дамбаев статья соогоо иигэжэ бэшэнэ: «Нэгэшье минутаяа минил гээхэгүйн түлөө оролдонобди. Заправка тракторай ябуул дунда хэгдэнэ. Эдеэлгэнэй үедэ повар поли дээрэ ерэдэг, хахалжа ябаһан трактористын эдеэлхэ үедэнь тэрэниие ондоо хүн һэлгэдэг. Халаан бүхэнэй һүүлдэ бригадынгаа хүдэлмэриин дүн гаргажа, тракторист бүхэнэй нормын дүүргэлтэ ба хүдэлмэриинь шанар соносхогдодог. «Дайшалхы хуудаһанууд» алгадгүйгөөр гаргагдадаг, түрүүшүүл Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэдэг байна».

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ ЭРТЭЭНҺЭЭ БЭЛЭДХЭНЭ

«Улаан Сэлэнгэ» газетэ майн 31-нэй номерто «Малай үбэлжэлгэдэ эртээнһээ бэлэдхэхэ» гэһэн гаршагтай статья толилбо. Статья соо ВКП(б)-гэй обкомой IV пленумэй шиидхэбэриие бэелүүлэн, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые аймагай олон колхозуудай эршэмтэйгээр ябуулжа байһан тухай хэлэгдэнэ.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо 500 толгой шубуунай багтаамжатай байра баригдажа байна. Шубуунай хоёрдохи байрын ба бусад барилгануудта хэрэглэгдэхэ модон бэлэдхэгдэжэ ... данхай. Барилгашадай бри... хүсөөр племенной ферм... тэжээл бүйлүүлха кухни бе... Тэрэшэлэн Сталинай ... колхозой барилгашад 100 ... гахайн багтаха типовой ... барижа эхилээ.

Тиихэдэ, энэ статья дотор ... циализм», «Большевик» ... сад колхозуудаар малай ... жэлгэдэ бэлэдхэлэй ... гөөр ябуулагдажа байһ... хурсаар шүүмжэлэгдэнэ, ... лизм» колхозой правлен... руулэгшэ нүхэр Арьяжап... гашадай бригадын хүд... болоулжархиһан байна.

КОЛХОЗ БҮХЭНДЭ ХҮҮ... ЯСЛИ БАЙГУУЛХ...

Колхозуудай таряана... линууд дээрэ үндэр ... ургуулха ба ниитынгээ ... жээлэй бата бэхи база ... хэрэгтэ хүдэлмэришэд... хүсэн хэрэгтэй. Энэ ... «Торейский колхозник» ... июниин 4-нэй номерто ... ровагай статья толилогдо...

Хүүгэдтэй дээрэһээ ... лэ ябадаггүй эхэнэрнүү... бүхэндэ олон. Хэрбээ ... яслиин эмхидхэгдээд байг... олон эхэнэрнүүд хүдэлм... гатай болохо байна. Нүхэр ... ва аймагайнгаа зарим ко... хүтэлбэрилэгшэдэй энэ ... хэрэгтэ хайша хэрэгээр ... гые зүбөөр шүүмжэлнэ. ... «Улаан-Бургалтай» колхоз... организациин секретарь ... Жапов «ясли эмхидхэһэн... тэй юумэ үгы, колхоз... ушаруулха» гэжэ тоолод... юм.

Колхозно ажахын шух... панинуудай үедэ бүхы ... гүудаа хүдэлмэрилэ хаба... тула ойрын үдэрнүүдтэ ... бүхэндэ ясли нээхэ гэһэ... тэтэйгээр статья дүүрэнэ.

ҮЗЭҺЭН МАТЕРИАЛ... ОЙЛГОО

Иимэ гаршагтай статья ... аймагай «Знамя Ленина» ... июниин 3-най номерто то... Статья дотор марксист... скэ теориие бээе даагаад ... лагшадай һуралсалай ... шада үзэһэн материалну... рандаа ойлгожо гараһан ... лэгдэнэ. Түгэсхэлэй зан... табигдаһан асуудалнуудта... зүб харюунуудые үгэһэн ...

Кяхтадахи таможныа ... организациин коммунист... илгараа. Тэдэнэй ... «ВКП(б)-гэй түүхын Хура... сын» 5 бүлэгүүдые бээе ... үзэжэ дүүргээ, Коммунист ... Андреев (аймлеесаг) «Ко... тическэ партиин ... В. И. Ленинэй «Юу хэхэб... хам урагшаа, хоёр алхам ... гээ» гэһэн ба бусад зох... һайнаар шудалжа гараа.

...НИИТЫН МАЛАЖАЛЫЕ УЛАМ ХҮГЖӨӨХЫН ТУЛА ТЭЖЭЭЛЭЙ БАТА БЭХИ БАЗА БАЙГУУЛАЯ

Эрид хубилалта хэрэгтэй

...шэмжэтэ ниитын малажалые ...э гурбанжэлэй түсэб дүүр-...дал тэжээлэй базаһаа дул-...г байһаниинь элитэ. Тиимэ-...уу малдаа тэжээлэй бата ...за байгуулха зорилго кол-...й урда ВКП(б)-гэй обко-...V пленум табяа һэн. Энэ зо-...бэелүүлхэ талаар Курумка-...магта ехэ дутагдалнууд бии

...ангай газар һайжаруул-...магай колхозууд тон бага ...нэ. Жэшээнь, Сталинай, ...й, Молотовой нэрэмжэтэ ба ...олхозууд өөдтэй хүдэлмэри ... Сталинай нэрэмжэтэ кол-...түрүүлэгшэ нүхэр Будаин ...)-гэй обкомой IV пленумэй ...бэелүүлхын талаар бүри ...е хэмжээ абаагүй. «Сабша-...йжаруулха хүдэлмэриин тү-...ргээгүй гэжэ намайе гэмдэ ...үлхагүй, харин энээнһээ ... хүдэлмэри — тарилга ... байнабди» гэжэ нүхэр ... хэлэдэг.

...Будаинай энэ шухала ...да иимээр хандаһан шал-...аа сабшалангай газар һай-...ха арбан хоногой үедэ энэ ... юушье хээгүй. Мүнөө кол-...зуу мал сабшалан дээрээ ...эр зандаа.

...Будаин ба Калининай, ...вой нэрэмжэтэ колхозуудай ...рилэгшэд нүхэд Будаев, ...нов гэгшэд бэлшээридэ ...н һанал бодолһоо үшөөл ... үлы шэгээрээ. Энэнь юун ... харагданаб гэхэдэ, тэ-...лэдхэлэй тусхай бригада ...хын орондо харин хүдэлмэ-...анһаа үнгэрһэн үбгэд хүг-... бүридэһэн звенонуудые ...һан байха юм. Тиихэдэ ...олхозуудай тэжээл бэлэдхэ-...г үргэлжын бригаданууд мү-...рэтэр үйлэдбэриин түсэбгүй ...р.

...жэлдэ тэжээл бэлэдхэлэй ...эриин нилээд горьтой ху-...машинно-тракторна станци-... хүсөөр бүтээгдэхэ байна.

Жэшээнь, Баргажанай МТС 500 гектар газарай бургааһа боролжо сэбэрлэхэ, 150 гектар газарай намаг хатааха, 9600 гектар газар сабшаха, 2000 тонно силос дараха түсэбтэй. Теэд, тус МТС-эй хэһэн юумэн мүнөө дээрээ байхагүй. Нэгэшье гектар газарай бургааһа боролжо сэбэрлэгдээгүй, нэгэшье гектар газарай намаг хатаагдаагүй. Тиихэдэ сенокосилканууд болон силос хэршэдэг машинануудаа мүнөө хүрэтэр энэ МТС заһабарилаадүй.

Тэжээлэй база байгуулха хэрэгтэ хүдөө ажахын таһаг ехэ анхарал хандуулха ёһотой байгаа. Тэжээлэй, силоснэ культурануудай тарилга эхилхэ болоһоор үнинэй. Теэд хүдөө ажахын таһаг 3 һарын турша соо эдэ культурануудай хүрэнгэ худалдажа абаха асуудал шиидхэжэ шаданагүй. Мүнөө болотор нэгэшье гектар наран сэсэг, пырей таригдаагүй. Эдээнэй хүрэнгэ Баргажанда ба Татауровта хэбтэнэ.

Үбһэ хуряалгада бэлэдхэл аймаг дотор тон муугаар ябуулагдана. Аймсоведэй гүйсэдком аймпотребсоюзаар дамжуулан үбһэ хуряалгын машинануудые асарха ябадал эмхидхэжэ шадаагүй. Бэлшээридэ найдаһан һанал бодолдо эзэлэгдэһэн аймагай зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ тооногүй.

Сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ талаар үшөө хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд бии. Жэшээнь, Разгонско ба Аргадинска уһалууриин системэнүүдые барижа бүтээгээ һаа, Кировэй ба Калининай нэрэмжэтэ колхозууд сабшалан дээрэһээ хэдэн мянган центнер үбһэ үлүү ехээр абаха аргатай юм. Тиихэдэ үнэтэ үтэгжэлнүүдэй нэгэн — наг шэбхэ мүртэйгөөр хэрэглэгдэнэгүй. Эдэ бүхы арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэжэ, аймагай колхозууд энэ жэлдэ тэжээлэй бата бэхи база байгуулха асуудал шиидхэхэ ёһотой.

С. Тараскин.

Эрхим луговодуудай уулзалга

Апрелиин эсэстэ, майн эхеэр сабшалангай газарай нэгэдэхи уһалалга хэгдэһэн байна. Хэрбээ ургасын үндэһэлжэ ба эшэтэй боложо байха үедэнь шииг нойтон бага байгаа хадань ургаса муугаар ургадаг, тиигээд сабшалангай газарай ургаса үгэлгэнь ехээр доошоо болодог байна. Тиимэһээ ургасын үндэһэлжэ ба эшэтэй боложо байха үедэнь сабшалангай газар хоёрдохёо уһалха хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, манай республикын условидо эгээл ногооной ургажа байха үедэ шииг нойтоор дутагдалтай байдаг. Тиимэһээ сабшалангай газарай ургаса дээшэлүүлхын тула ногооной эгээл ургажа байха үедэ шииг нойтоор хангаха гээшэ шухала байна.

Манай республикын түрүү луговодууд сабшалангай газарай ургасые дээшэлүүлхын тула ногооной үндэһэлжэ ба эшэтэй боложо байха үедэнь уһалжа, тэдээнэй ургасада хүрэхэ шииг нойто үгэдэг байна. Эдэнэр хадаа гол горхоной уһые дэмы урадхаангүй, өөһэдынгөө участогууд дээрэ татажа уһалдаг.

Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ плотина баряа. Эндэһээнь магистральна канава руу уһан орожо, саашаа сабшалангай газар дээрэ татагдаһан саг зуурын канаанууд руу таража, сабшаландаа жэгдээр шииг нойто үгэдэг байна. Тус колхоздо 1460 гектар сабшалангай газар хоёрдохёо уһалагдаа.

Республикын суута луговодууд—Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн А. М. Батышев ба энэл аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой луговод Радна Дагдаевич Санжанов сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ талаар агротехникын бүхы заабаринуудые хэрэглэжэ, жэлһээ жэлдэ үбһэ ногооной үндэр ургаса хуряадаг юм. Энэ жэлдэ эдэ луговодууд сабшалан дээрээ ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Баян дүй дүршэлөө андалдахын тула Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо суута луговод нүхэр Батышев ерээ. Эдэ луговодуудай хүдэлмэри хадаа научна талаараа ехэ удхашанартай. Тус луговодуудай дүй дүршэл шэнжэлэн үзэхын тула хүдөө ажахын наукануудай кандидат М. А. Рампилова эндэ ерээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түхэреэн соонь: Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой луговод Р. Д. Санжанов (зүүн гарһаа), М. А. Рампилова ба А. И. Батышев гэгшэд. Доодо зураг дээрэнь: тэжээл бэлэдхэлэй бригада саг зуурын канава татажа байна.

Д. Михайловай фото.

Шухала хэрэг тооногүй

Тэжээлэй бата бэхи база байгуулангүй ниитын малажал амжалтатайгаар хүгжөөхын аргагүй. Гэбэшье, Кяхтын аймагай зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тэжээлэй саг үргэлжын бригада байгуулгые үшөөл тоодоггүй зандаа.

Усть-Киранай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Н. Чибаков) хабар эртэ 18 хүнүүдһээ луговодческо бригада эмхидхэһэн байгаа. Үйлэдбэриинь түсэбэй ёһоор ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри хараалагдаһан юм. Хабар-зунай үедэ сабшалангаа һайжаруулжа, ургасыень дээшэлүүлхэ, үбһэ сабшалгаар ба силос даралгаар, тэрэшэлэн витаминна үбһэ ба набшаһата тэжээл хадагалха һарабша бариха гэхэ мэтын ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри түсэб соонь хараалагдаһан байгаа. Энэ түсэбэйнгөө ёһоор, тус бригадын гэшүүд нилээд ехэ хүдэлмэри бүтээһэн байха һэн. Теэд колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Чибаков тус бригадые тараагаад, гэшүүдыень тариан-ажалай бригадада эльгээһэн байха юм. Тиин эгээн халуун хүдэлмэри эхилхэ үедэ бригада тараагдаһан байгаа.

Мүнөө энэ колхоздо сабшалан һайжаруулгаар ямаршье хүдэлмэри ябуулагданагүй, нэгэшье гектар газарта үтэг хэгдээгүй, зүбхэн лэ сабшалан дээрэ миил 50 ашаа наг шэбхэ зөөгдэһэн байна. Тиихэдэ пырей тариха бүхы хүрэнгэеэ асараадүй. Тэжээл бэлэдхэлэйнгээ бригада юундэ тараагаабта гэжэ асуухада: «Хэдэн мянган гектар сабшалангай газартай аад, тэжээл бэлэдхэлэй бригадые юу хэжэ байгуулха юм, сабшалангаа һайжаруулаагүйшье хадаа хүрэхэ үбһэ абахабди» гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Чибаков харюусана. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, тус колхозой хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Чибаков халаа тэжээл бэлэдхэлэй саг үргэлжын бригада колхоз бүхэндэ эмхидхэхэ тухай ВКП(б)-гэй обкомой IV пленумэй тогтоолые бэелүүлхэ хүсэлэнгүй байна.

Мүн аймагай бусадшье колхозуудта сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Жэшээнь, Маленковой, Кировэй нэрэмжэтэ, «Большевик» колхозуудта сабшалан һайжаруулха, үтэгжүүлхэ хүдэлмэри хэгдэнэгүй, тэжээл бэлэдхэлэй бригаданууд ёһо тэдыдэ байгуулагданхай. Эдэ колхозууд набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ үргэнөөр ябуулжа эхилээдүй, силоснэ нүхэдүүдые бэлэдхэнэгүй. Аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһаг эдэ хүдэлмэринүүдые ябуулха хэмжээ-ябуулганууда график колхозуудта хүргөөд лэ, тэрэнэйнгээ дүүргэлгые шалгадаггүй, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ хэдэггүй байха юм.

В. Жигжитов.

...абшаһата тэжээл бэлэдхэнэ

...ЭНГЭ. (Телефоноор абта-...) ...жэнгын дунда һургуулиин ...нар, пионернүүд колхо-... шефтээ абажа, тэжээл бэ-...йнь хүдэлмэридэ туһалам-...лхые уряалан, аймагай бү-...гшадта хандаһан байна. ...өөһэдөө Сталинай нэрэм-...лхозые шефтээ абажа, 300 ... набшаһата тэжээл бэлдэ-...г хэхэ, тарянанай буртаг үб-...э ба бусад хүдэлмэринүү-...э уялга абаад, 20—20 һу-...рһаа бүридэһэн 3 бригада .... Мүнөө эдэнэр абаһан ...удаа бэелүүлхын тула наб-... тэжээл бэлэдхэжэ заха-

Аймагай хэдэн колхозууд набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ захаланхай. Жэшээнь, Коминтернын, Сталинай, Ворошиловай, Молотовой нэрэмжэтэ, Чесанын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ байна. Коминтернын нэрэмжэтэ колхоз 25 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхээ. Мүн эдэ колхозууд силосэй нүхэнүүдые түхеэржэ байна.

Гэхэтэй хамта, «Манай ажал» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Жимбеев), «Зургаанай зам» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Шагдаров) энэ хүдэлмэри мүнөө хүрэтэр эхилээдүй байһаар.

Б. Базарон.

Үндэр ургасын түлөө тэмсэнэ

Зангинай сомоной «Комсомол» колхозой (Мухаршэбэр) һаалишад МТФ-е даагша нүхэр Жалсараевай хүтэлбэри доро ниитынгээ малдэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна. Сабшалан дээрээ баян ургаса ургуулхын тула социалистическэ мүрысөө тэдэнэр эмхидхэнхэй.

Мүнөө һаалишад сабшалангай 200 гаран гектар газарые шулуу бургааһанһаань сэбэрлээд, тэрээн дээрэ 500 тэргэ наг шэбхэ тараагаа. Һаалишад Дулма Санжиева, Дагзама Дашиева гэгшэд һайнаар хүдэлмэрилнэ.

Д. Батомункуев.

Үбһэ хуряалгада бэлэдхэл хангалтагүй

ТОРИ. (Телефоноор абтаба). Свердловэй нэрэмжэтэ колхоз үбһэ хуряалгын машинанудай заһабарилга дүүргээд, бусад зэр зэмсэгүүдээ бэлэдхэжэ байна. Тэрэшэлэн «Путь Ленина» колхоз сенокосилканууд болон морин тармуурнуудые заһабарилжа дүүргүүтэй байна. Гэбэшье, аймагай олонхи колхозууд үбһэ хуряалгада бэлэдхэлые үшөө үргэнөөр эхилээдүй. Жэшээнь, Сталинай, Каландарашвилиин нэрэмжэтэ колхозууд запасной частьнууд үгы гээд, сенокосилканууд ба морин тармуурнуудай заһабарилга эхилээдүй, бусад жэжэ зэр зэмсэгүүдээ бэлэдхэнэгүй. Тиихэдэ эдэ колхозууд набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ захалаадүй, силоснэ нүхэнүүдээшье бэлэдхэнэгүй.

Мүн «Красное Знамя» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Илимешко) үбһэ хуряалгада бэлэдхэжэ эхилээдүй. Тиихэдэ, набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ, силоснэ нүхэнүүдые түхеэрэлгэ гэхэ мэтын хүдэлмэринүүд энэ колхоздо мүнөө хүрэтэр хойшолуулагдаһаар.

Энэ жэлдэ Торийн МТС харьяата колхозуудтаа тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриин горьтой хубииень бүтээхэ юм. Мүнөө жэлдэ самоходно 4 сенокосилкануудые абаа. Эдэ машинануудта ябаха машинистнуудые бэлэдхэнэгүй. Мүн энэ МТС тракторна сенокосилкануудай заһабарилга түргэдхэхэ хэмжээ абанагүй.

А. Шатуев.

...олинууд ба сабшалан уһалалгые үргэдхэе

...(б)-гэй обкомой IV пленум ... тарянанай полинууд ба ...нгай газар уһалалгые бү-...жээгээр үргэдхэжэ, хүдөө ... культуранудай ба үбһэ ...й ургаса дээшэлүүлхэ ... хангаха гэһэн перспектив-...лго партийна, советскэ, хү-...хын органуудай урда та-... байна.

...жэлдэ Заиграйн аймагай ...олхозууд бии байһан уһа-... системэнүүдые капиталь-...һабарилжа, шэнээр барижа ... байна. Жэшээнь, Усть-... сельсоведэй Кагановичын ...этэ, Верхне-Илькинскэ сомо-...алинай нэрэмжэтэ, Доодо-... сомоной Сталинай ба Эн-... нэрэмжэтэ, Дабаатын сомо-...Улан-Эрхирик» колхозуудай ... ехэ тарялан ба сабшалан ...дадаг болоо. Тиихэдэ ...ай нэрэмжэтэ колхозой ...хи Ташеланска уһалуу-...системын барилга дүүргэг-... байна. Энэнь 50 гектар ... ба сабшалангай газар уһал-.... Мүн Кагановичын нэрэм-...олхозой дэргэдэ 300 гектар ...нгай ба сабшалангай газар ... Усть-Курбинска уһалууриин ... баригдажа байна. Энэ юу ...аб гэхэдэ, тус колхозуудай ...нүүд ба партийна эхин ...ацинууд ВКП(б)-гэй об-комой IV пленумэй шиидхэбэриие зүбөөр ойлгоод, бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула, ажахын кампанинуудые үргэнөөр ябуулхатаяа хамта, колхозно үйлэдбэриингөө саашадаа амжалтатайгаар хүгжэхэ асуудал зоримгойгоор шиидхэжэ эхилээ гэжэ гэршэлнэ.

Гэхэтэй хамта, аймаг дотор таряалангай полинуудые ба сабшалангай газар уһалалга үргэдхэхэ асуудалда хайша хэрэгээр хандадаг ушарнууд үшөөл олон. Жэшээнь, «1-е мая» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Спиридонов) уһалууриингаа системэ хэрэглэжэ шадаагүй дээрэһээ 200—250 гектар таряалангай газар уһалангүй, эдеэ хоолой үнэтэ культура болохо шэнииесые хуурай газарта тариһан байна. Бороо нойтоной ороогүй һаа, энэ тарянанай һайнаар ургахагүйнь мэдээжэ. Энэ хадаа дэлхэйн байгаалида найдаһан хэрэг мүн. Тэрэшэлэн Ацагалай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд уһалагдадаг талмайгаа хүсэдөөр хэрэглэжэ шадаагүй.

Аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Перевалов, ахалагша мелиоратор нүхэр Кубальская гэгшэдэй ба Маленковой нэрэмжэтэ колхозой правлениин энэ шухала асуудалые тоодоггүй дээрэһээ Сундулгинска уһалууриин системын барилга тэсэшэгүйгөөр удааруулагдаа. Маленковой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд уһалууриин энэ системые бариха гэжэ бүри 1948 ондо ниитынгээ суглаан дээрэ шиидэһэн юм. Энэнь 200 гектар таряалангай ба сабшалангай газар уһалха байгаа. Һүүлээрнь, 1949 оной эхиндэ Заиграйн аймгүйсэдкомой ба БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор энэ шиидхэбэринь баталагдажа, 1950 оной эсэстэ тус системые барижа дүүргэхэ болзор тогтоогдоһон байгаа.

Энэ уһалууриин системын барилгада 266 мянган түхэриг һомологдохоһоо гадна, гүрэн тус колхоздо ехэ мүнгэн зөөри урьһаар үгэһэн байха юм. Хоёр жэлэй турша соо үргэлжэлжэ байгаа энэ барилгада һомологдоһон мүнгэн зөөриһөө июниин 1-нэй байдалаар миил 105 мянган түхэриг хэрэглэгдээ, тэрээнэй 20 мянган түхэригынь энэ жэл гаргашалагдаһан байна. Проектын ёһоор 17000 кубометр газарай хүдэлмэри хэгдэхэ аад, мүнөө оройдоол 6700 кубометрнь хэгдэнхэй. Эхинэйнь хаалта барилга ехэл удаанаар ябуулагдажа байна.

Байгша оной январиин 23-да аймгүйсэдкомой гаргаһан шиидхэбэреэр энэ уһалууриин системын барилгын хүдэлмэриие түгэсхэхэ график зохёогдоһон байгаа. Энэ графигай ёһоор барилгада хэрэглэгдэхэ модо бэлэдхэл ба шэрэлгэ мартын 1-дэ, уһанайнь хаалтын барилга апрелиин 1-дэ, газарайнь хүдэлмэри июниин 1-дэ дүүргэгдэхэ ёһотой байгаа. Энэ хүдэлмэриие болзор соонь дүүргэхын тула тус колхоз 25-һаа үсөөн бэшэ хүнүүдые гаргаха уялгатай байгаа. Теэд аймгүйсэдкомой энэ шиидхэбэриие дүүргэхын тула хэншье оролдоогүй, тиимэһээ энэ хүдэлмэри таһалдуулагдаһан байха юм. Тиихэдэ колхозой правлени 25 хүнүүдые гаргахын орондо миил 5 хүнүүдые гаргаһан байгаа. Теэд иимэ ехэ хэмжээнэй хүдэлмэриие эдэ 5 хүн 1952 он соошье дүүргэжэ шадахагүй ха юм.

Газарайнь хүдэлмэриин 70 процентнь механизмаар бүтээгдэхэ байгаа. Гэбэшье, энэ барилгада үгтэһэн техникэ хүсэдөөр ашаглагданагүй. Энэ жэлдэ «Мелиоводстройн» Бурят-Монголой конторо хоёр дизель-балтануудые үгэһэн байха юм. Теэд эдэнь техническэ шалгагаанаар 15 хоногто миин байлгаа. Тэрэшэлэн үгэһэн тракторынь баһал миин байна.

Таряалангай ба сабшалангай уһалагдадаг талмайнуудые үргэдхэлгэдэ Курбын МТС ехэ анхарал табилсаха байгаа. Теэд, тус станциин директор нүхэр Воробьев ба ахалагша агроном нүхэр Макарова гэгшэд Сундулгинска уһалууриин системэ барилгада огто хабаадана-гүй. Гэбэшье, тус МТС магистральна канавануудые тэлээнһээ хажуу тээшэнь татагдаха канавануудые малтахын тула трактор ба канавакопатель үгэхэ уялгатай аад, мүнөө болотор үгөөдүй.

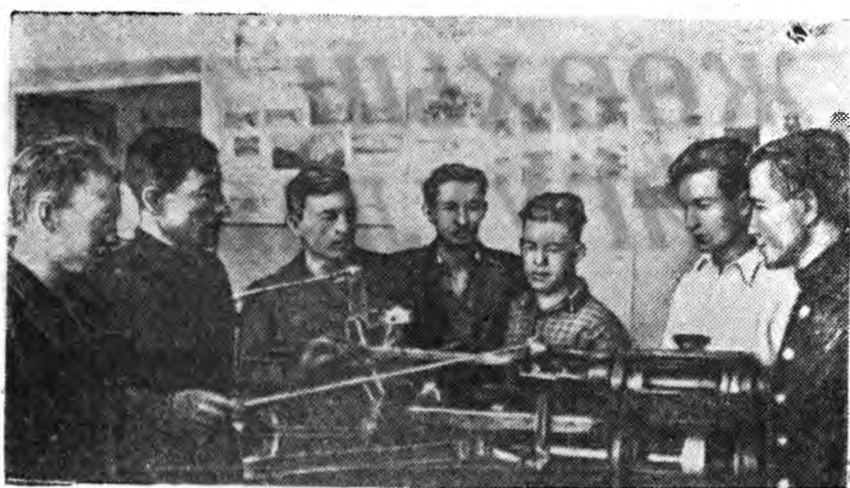
Сундулгинска уһалууриин системын магистральна канаваһаа хажуу тээшэнь һалаа канава татаа һаа, хүршэ Калининай нэрэмжэтэ колхоз 200—250 гектар таряалангай ба сабшалангай газар уһалха аргатай. Теэд колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Бочков энэ сетьһээ газараа уһалхаб гэжэ бодоногүй. Тиихэдэ аймагай организацинууд энэ системэ барилгада Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдые хабаадуулалсаха тухай баһал оролдоногүй.

Энэ системын барилгые дүүргэхэ саг ерээ. Таряа хуряалгаһаа урид энэ хүдэлмэри дүүргэхын тула колхозой правлени, хүдөө ажахын таһаг зохихо хэмжээнүүдые абаха ёһотой. Тиихэдэ «Мелиоводстройн» республиканска конторо техническэ талаар ехэ туһаламжа үзүүлхэ ба байһан механизмуудые хүсэдөөр ашаглахын тула тэмсэхэ уялгатай.

Энэ жэлдэ аймагай бүхы колхозуудта бии байһан уһалууриин системэнүүдые зүбөөр хэрэглээ һаань, таряалангай, сабшалангай ба бэлшээриин нилээд ехэ талмайнууд уһалагдаха байгаа. Теэд аймагай хүдөө ажахын таһагай хүтэлбэрилэгшэд, тэрэнэй мэргэжэлтэд, зарим колхозуудай түрүүлэгшэнэр ба партийна эхин организацинуудай секретарьнар ажахын кампанинуудые үнгэргэхэ хүдэлмэридэ толгойгоо эрьеэд, гол шухала, перспективнэ асуудалнуудаа обёоронгүй, һүүлшын ээлжээндэ орхижорхёо. Хүдөө ажахын таһагай участково мелиоратор нүхэр Козлов Сундулгинска уһалууриин системын барилгада зохихо анхарал табидаггүй байха юм. «1-е мая» колхоздохи уһалууриин сетьдэ нүхэр Козловой хайша хэрэгээр хандаһанһаань шалтагаалжа, эндэ өөдтэй газар уһалагдаагүй. Эдэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, аймагай хүдөө ажахын таһаг, тэрэнэй мэргэжэлтэд саашанхи перспективнэ зорилгогүйгөөр, харин мүнөөдэрөө хараад лэ хүдэлмэрилнэ. Колхозуудай доторой үйлэдбэриин, дэлхэйн байгаалиин арга боломжонуудые хэрэглэхын тула эдэнэр оролдоногүй.

Колхозой газарые шангаяа сабшалангай ургасын ургаха үедэ уһалхын тула хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд бүхы хэмжээнүүдые абаха уялгатай. Энэ хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулхын тула бии байһан һубаг канавануудаа сэбэрлэхэ, заһабарилха, шэнэ канавануудые татаха хэрэгтэй. Хүдөө ажахые хүгжөөхэ саашанхи зорилгонуудые хараадаа абалсан, энэ хүдэлмэриие ябуулхыень аймагай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудһаа мүнөө сагай байдал эринэ.

Д. Санжимитынов, манай корр.

Түмэр замай Улан-Удын техникумдэ гүрэнэй экзаменүүд эхилбэ. Металлнуудые халуунаар боловсоруулха группын hурагшад түрүүшын экзаменүүдые амжалтатайгаар үгэбэ. 25 студентнэрhээ 7 хүн «5», 14 хүн «4», бусадынь «3» гэhэн сэгнэлтэ абаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: багша нүхэр П. Т. Паумов паровозно ажахын группын студентнэртэ паровозой ууралай машиные ашаглалга тухай консультаци үгэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

Сэмбын фабрикада

Улан-Удын сэмбын фабрикын коллектив май hара соо продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө 100 гаран процент дүүргээд, июнин 4-hөө фабрикадаа капитальна заhабари хэжэ захалба.

Цех бүхэнэй хүдэлмэришэд түхеэрэлгэнүүдээ, машина зэмсэгүүдээ hайнаар заhабарилхын тулада эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Будалгын цехтэ илангаяа ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Эндэ сөмбэ будадаг ба жэгдэлэн дарадаг ехэнүүд машинанууд тоhхогдожо байна.

Эдэ машинануудай тоhхоглоод байхада, цехын коллективэй ажалайнь бүтээсэ ехээр дээшэлхэ юм. Тиихэдэ, гараар хэгдэдэг бусад хүдэлмэринүүд барандаа механизацилагдахань. Бэшэ цехүүд соо потологуудынь hэльбэн заhабарилагдана.

Фабрикын капитальна заhабариин хүдэлмэри барилгын таhагай начальник нүхэр Володичын хүтэлбэри доро ябуулагдана. Мастер Самошин, слесарьнүүд Вологдин, Выледников гэгшэд стахановскаар хүдэлмэрилжэ, социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлнэ.

Центрээ болбосон түхэлтэй болгоно

Курумканай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ томодхогдоhон колхозой центр болбосон түхэлтэй болгогдожо байна. Центрhээ холуур hууhан колхозникуудай гэр байранууд асарагдажа, заhабарилагдан табигдана. Табигдаhан гэрнүүдэй хоорондо хашаанууд баригдажа байна.

Олон колхозникуудай гэртэ радио оруулагдажа, тэдэнэр үдэшэ, үглөө бүхэндэ гоё hайхан дуу, хүгжэмүүдые, Эхэ орон доторхи ба хилын саанахи hонинуудые шагнадаг болонхой. Иигэжэ колхозникуудай ажабайдал культурна боложо байна.

Б. Аюшин.

Набшаhата тэжээл бэлэдхэлсэнэ

«Эртын силос дараха ба набшаhата тэжээл бэлэдхэхэ тухай» БМАССР-эй Министрнүүдэй Совейдэй ба ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой тогтоолтой зохилдуулан, гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обком энэ хүдэлмэридэ албахаагшадые ба хүдэлмэрилэгшэдые олоор хабаадуулхые нютагайнгаа комитедүүдтэ дурадхаба.

Энэ дурадхалые бэелүүлэн, гүрэнэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай районно ба нютагай комитедүүд воскресникүүдые эмхидхэжэ, набшаhата тэжээл бэлэдхэлгэдэнь, силос дарал-гадань колхозуудта туhаламжа хүргэжэ эхилбэ.

Ц. Цыдыпов.

„Шахтёр" командынхид шүүгдэбэ

РСФСР-эй түрүү hууриин түлөө футбольно матч БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ июнин 10-да болобо. Энэ матчда сибирскэ зонын нэгэдэхи группада оролсодог ПВЗ-гэй «Локомотив»—«Шахтёр (Кемерово) командануд уулзаба.

Матч айлшадай шанга добтолгоор эхилээ. Тиигэбэшье, добтолгонь амжалта асараагүй. Улан-Удын футболистнууд эдэбхиеэ шангадхан, добтолго хэжэ ороо. Тиин, удаан саг соо тэдэнэр «Шахтёрэй» воротагай хажууда тулалдаhан байна.

Наадан эхилhээр 22 минута боложо байба. Айлшадай нэгэниинь бүмбэгэдэ гараа хүргэжэрхибэ. Энэ ушарта судья Шитин шахтёройхидто 11 метрhээ ялата сохилго хэхые шиидхэбэ. «Локомотив» командын футболист нүхэр Макеев энэ сохилтоор тоо нээгээ. Нааданай түрүүшын хахадай дүүрэтэр алишье талаhаа ондоо амжалта туйлагдангүйгөөр үнгэрөө.

Нааданай хоёрдохи хахад. Локомотивайхидай нэгэн гараараа наадаhан дээрэhээ, ялата сохилто абаха болоо. Теэд, айлшад энэ сохилтые ашаглажа шадаагүй. Вратарь Бобылев ерэhэн бүмбэгыень воротагайнгаа зурлаагай газаагуур гаргажархёо. Нааданай дүүрэтэр командануд тэнсүүгээр тулалдажа, матч 1:0 гэhэн тоотойгоор ПВЗ-гэй «Локомотивай» илалтаар дүүрэо.

Футболоор РСФСР-эй түрүү hууриин түлөө наадалгын эхилhэнhээ хойшо сибирскэ зонын нэгэдэхи группын командануудай дунда ПВЗ-гэй «Локомотив» абажа болохо 10 очкоhоо 6-тай болоод ябана.

С. Ангабаев.

Хүнгэн атлетикээр мүрысөөн

hаяхан БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ hайндуранай спортивна обществонуудай ба профсоюзуудай физкультурын коллективүүдэй мүрысөөн гурбан үдэр соо үргэлжэлөө. Мүрысөөндэ «Искра», «Наука», «Локомотив» (ПВЗ), «Локомотив» (транспорт), «Пищевик» обществонуудай болон республикын hургуулинуудай спортивна обществонуудай командануд хабаадалсаа.

Профсоюзуудай спортсменүүд мүрысөөндэ нёдондо жэлэйхиhээ hайн амжалтануудые туйлаа. Нэгэдэхи группада мүрысэгшэд соохоо «Искра» обществын команда 15063 очкотой боложо, түрүү hуури эзэлээ. 13462 очкотой болоhон паровозо-вагонно заводой физкультурникуудай команда 2-дохи hуурида гараа. 2-дохи группада мүрысэгшэдэй дундаhаа түрүү hуурие хүдөө ажахын техникумэй команда, 2-дохи hуурие «Пищевик» обществын команда эзэлээ.

«Искра» обществын спортсменка нүхэр Сыжинова мүрысөөндэ тодорхой амжалтануудые туйлаа. Тэрэ 100 метртэ 13 секунда соо, 800 метртэ—2 минута 26,8 секунда соо гүйгөө, 11 метр 35 сантиметртэ ядро түлхеэ. Эдэ показательнуудынь спортивна Бүхэсоюзна классификациин 2-дохи разрядай нормонуудта гүйсэд хүрэнэ. «Ажалай резервнүүд» гэжэ обществын түлөөлэгшэ нүхэр Шишкова 4 метр 97 сантиметр утые харайжа, республиканска шэнэ рекорд тогтообо.

ПВЗ-гэй «Локомотив» обществын спортсмен нүхэр Шевчук гүйлгэ ба харайлгаар 1-дэхи hуури эзэлhэн байна.

Профсоюзуудай физкультурын коллективүүдэй ба спортивна обществонуудай хүдэлмэридэ спортивна hуралсалаар ехэхэн дутуу дутуу дунданадай бии байhаниие мүрысөөн элирүүлээ. Республикын ехэнүүд предприятинууд—шэлэй завод, сэмбын фабрика, уhан замай транспорт болон бусадай физкультурникуудай командануд бэлэдхэл муутай дээрэhээ энэ мүрысөөндэ хабаадаагүй.

М. Гаськов.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, июнин 9. (ТАСС). Июнин 9-дэ бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд Хитадай hайндуратантай нигта хани харилсаатай ябажа, дайсанай контрдобтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохёод, тэрэнэй хүнүүд ба техникые ехэ гээлтэ хоролтонуудта оруулаа гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мэдээсэбэ.

Баруун эрьеын дэргэдэ Арадай армиин частьнууд Хондо аралда дүтэ ерэhэн дайсанай 1 эсминецые шэнгээбэ.

ПХЕНЬЯН, июнин 10. (ТАСС). Июнин 10-да Арадай армиин частьнууд Хитадай hайндуратантай нигта хани харилсаатай ябажа, Ионьчхонь, Хвачхонь, Янгу, Иньчже гэдэгүүдэй хойгуурхи районуудта шэрүүн шанга добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохижо, американо-английска сэрэгүүдэй хүнүүдые ба техникые ехэ гээлтэ хоролтонуудта оруулаа гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мэдээсэбэ.

Самолёдуудые буудагшад, истребительнүүд июнин 10-да дайсанай 8 самолёдые буудажа унагаагаа.

Корейскэ партизануудай амжалтата ябуулгануud

ПХЕНЬЯН, июнин 9. (ТАСС). Корейскэ эрэлхэг партизанууд американо-английска интервентнүүдэй сэрэгүүдэй контратакануудые гэдэргэнь сохижо байгаа Корейскэ Арадай армиин частьнуудта ехэ туhаламжа үзүүлнэ. Дайсанай тылдэ партизанууд дайсанай коммуникацинууд ба хэлхеэ холбоое таhална, дайсанай отрядуудта добтолно.

Ким Ын Бенэй командалдаг партизанска отряд интервентнүүдэй тылдэ амжалтатайгаар дайлалдажа байна гэжэ Кореяын центральна телеграфна агентство тэмдэглээ.

hаяхан партизанууд дайшалхы тэмсэлэйнгээ дүнгүүдые гаргаба. Дайсанда эсэргүү хэгдэhэн 39 байлдаануудта партизанууд 8 мянга гаран хүниие алаа, 741 хүниие плендэ абаа. Ехэ трофейнүүд, тэрэ тоодо реактивна пушканууд, хүндэ пулемёдууд ба сэрэгэй бусад зэбсэгүүд абтаба.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ПАКТЫН ТҮЛӨӨ!

Венгри дотор 7 миллион гаран хүн гар табяа

БУДАПЕШТ, июнин 9. (ТАСС). Агууехэ табан державануудай хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табюулха кампани Венгридэ түгэсэжэ байна. Мүнөө хүрэтэр 7097 мянган венгерскэ гражданинууд Хандалгада гараа табяа.

Ороной ажалшад эб найрамдал тээшэ эрмэлзэдэг дура хүсэлөө шэн зоригто ажалаар батална. Хүдэлмэришэд ба ажалша таряашад Эб найрамдалай вахтада жагсана, үйлэдбэриин дээшэлүүлэгдэhэн уялгануудые абана.

Бразилида индеецүүдэй восстани болобо

НЬЮ-ЙОРК, июнин 7. (ТАСС). Рио-де-Жанейроhоо «Нью-Йорк Таймс» газетын корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhоор, Баия ба Минасжердис штадуудай центральна районуудта восстани хэhэн тупи гэжэ отогой бүлэг индеецүүдые полици тараан намнаа гэжэ Баия штадай полициин начальник мэдээсэбэ. Индеецүүд урда сагта сагаан колонизаторнуудай эзэлэн абаhан газарые бусаан үгэхэ эрилтэ табиба.

Арестовалагдаhан индеецүүд иигэжэ мэдүүлбэ:

«Президент Варгас бидэнэртэ газар үгэхэ гэжэ найдуулhан юм, тиин бидэнэр тэрэ газар эзэлхые шиидээбди». Индеецүүдые коммунистнууд толгойлоо гэжэ полици батална.

Английска правительствын дура зоргоороо аашалhан ябадалда эсэргүү протест

ЛОНДОН, июнин 8. (ТАСС). Эб найрамдал хамгаалгын Английска комитедэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Д. Н. Притт ба гүйсэдкомой орлогшо-түрүүлэгшэ, Кентерберийскэ сүмын ахалагша Хьюлетт Джонсон гэгшэд эб найрамдалай тала баригшадай ниитэ английска конференцидэ хабаадахын тулада Англи ерэхэ визые советскэ кинорежиссер С. Герасимов ба Хитадай поэт Эми Сяо гэгшэдтэ үгэхэеэ английска правительствын арсалтада эсэргүү протест мэдүүлбэ.

Советскэ контрольно комиссиин түлөөлэгшэ Берлинэй английска секторэй комендантда бэшэг эльгээгээ

БЕРЛИН, июнин 7. (ТАСС). Берлиндэхи Советскэ Контрольно Комиссиин түлөөлэгшэ С. А. Деньгин июнин 6-да Берлинэй английска секторэй комендант генерал-майор Борндо бэшэг эльгээбэ, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Германиие ремилитаризацилгада эсэргүү, 1951 ондо Германитай эбэй договор баталуулхын түлөө ниитэ германска хүдэлөөндэ хабаадаhан городской түмэр замай албахаагшад тушаа Берлинэй английска сектортэхи баруун берлинскэ полициинхидай гаргаhан болошогүй аашануудай шэнэ баримтануудта танай анхарал хандуулнаб.

1951 оной майн 22-то баруун берлинскэ полициинхид Шпандау станциин албанай байрада хүсөөр орожо, профсоюзна суглаа тараан намнаба.

1951 оной майн 26-да Шарлоттенбург станциин профсоюзна организациин түрүүлэгшэ ямаршье шалтагаангүйгөөр арестовалагдаа.

1951 оной майн 29-дэ Халензее станци дээрэ баруун берлинскэ полициинхид болбол замай албахаагшадай hонирхоhон шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхээр байhан түмэрзамшадай суглаае хааха hэдэлгэ гаргаба, тиихэдээ полициинхид замай 4 албахаагшадые арестовалаа.

Берлинэй баруун секторнүүдтэ эб найрамдалай ба Германиин нэгэдэлэй тала баригшадые хэhээн мүрдэхэ ушарнуудай дабтагдажа байгаа ябадал юу харуулнаб гэхэдэ, баруун берлинскэ полици эзэмдэлгын засагаархидаар халха хэжэ антидемократическа хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлнэ.

Баруун берлинскэ полициинхидай хуули буса ябуулгануудыень Потсдамска хэлсээндэ, мүн Германи ба Берлин тушаа дүрбэн талын бусад хэлсээнүүдтэ зүришэнэ гэжэ тэмдэглэхые шухалада тоолоноб. Эдэ хэлсээнүүд Германиие демократическа ба эб найрамдалда дуратай гүрэн болгохые хараална».

Деньгин хадаа городой английска сектортэ баруун берлинскэ полициинхидай хэжэ байгаа хуули буса ябуулгануудые дары зогсоохо ба городской түмэр замай албахаагшадые түрмэhөө сүлөөлхэ гэжэ эриhэн байна.

Французска коммунистическэ партиин hунгуулиин программа

ПАРИЖ, июнин 8. (ТАСС). «Юманите» газетэ французска коммунистическэ партиин hунгуулиин программа тухай статья толилоо.

Июнин 17-до эрэгтэй, эмэгтэй, французууд демократиие гү, али фашизмые, эб найрамдалые гү, али дайе шэлэhэн тухайгаа тон тодорхойгоор мэдүүлхэ байна.

Французска коммунистическэ парти демократиие ба эб найрамдалые шэлэбэ. Коммунистнуудгүйгөөр ороние нацистска эзэмдэлгэhээ сүлөөлжэ болохогүй байhандал адляар, тэдээнгүйгөөр демократи ба эб найрамдалые абаржа болохогүй.

Эб найрамдалай Пактые агууехэ табан державануудай хоорондо баталуулха; национальна бэеэ дааха байдалые эбдэhэн хэлсээнүүдые болюулха; французска территориhоо американска булимтарагшадые гаргаха; демилитаризованно нэгэдэмэл демократическа ба эб найрамдалда дуратай Германитай эбэй договор баталха; Вьетнамда амгалан байдал тогтоохо, Корея руу эльгээгдэhэн французска сэрэгүүдые дуудаха; дайнай пропагандые хориhон хуули абаха; хүнүүдые олоор усадхалгын ямар нэгэн бусад буу зэбсэгүүдые ба атомна зэбсэгые хорихо, буу зэбсэгүүдые ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хинажа, удаа удаагаар хороохо гэhэн принципүүд дээрэ үндэhэлэгдэhэн политика бэелүүлгые өөрынгөө гол зорилго гэжэ правительствын тоолодог байhан гансахан лэ ушарта бидэнэр тиимэ правительствотэй хани харилсаатай ябахаар гү, али тэрэниие дэмжэхээр бэлэн байhан тухайгаа мэдүүлнэбди гэжэ статья соо хэлэгдэнэ.

Буу зэбсэгүүдые ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хорооhоной үндэhээр алмагдаhан мүнгэ хэрэгсэлнүүд ороной экономикые хүгжөөхэ, арадай социальна хэрэглэмжые хангаха, городуудай ба деревнинүүдэй ажалша олониитын ажамидаралые hайжаруулха ябадалда шэглүүлэгдэхэ ёhотой.

hайн сэдьхэлтэ бүхы французууд ороние абархын ба эб найрамдал хамгаалхын тулада хамтадаа ажаллаха ёhотой гэжэ багаар этигээд, бидэнэр энээниие дурадханабди.

Франциин ажалшад Парижда болоhон фашистска хорото аашада олониитын забастовконуудаар харюусана

ПАРИЖ, июнин 7. (ТАСС). Парижска районой профсоюзуудай нэгэдэлэй байшанда деголлевецуудай фашистска бүлэгэй ба полициин добтолhон, мүн профсоюзна хэдэн олон хүтэлбэрилэгшэдые сохиhон ба арестовалhан ябадалда эсэргүү ажалшадай протестын митингнүүд тухай ба парижска предприятинууд дээрэ боложо байгаа олон тоото забастовконууд тухай мэдээсэлнүүдые газетэнүүд толилно.

Үсэгэлдэр үдэшэ «Рено» завод дээрэ ехэ митинг болоо. Митингдэ хабаадагшад болбол хүдэлмэришэнэй демократическа организацинуудта эсэргүү тэмсэхэдээ реакциин хэрэглэдэг фашистска арга методуудые балшыса элирүүлээ.

Парижска районой бусад олон предприятинууд дээрэ забастовконууд ба митингнүүд болобо.

ПАРИЖ, июнин 7. (ТАСС). Парижска районой профсоюзуудай нэгэдэлэй генеральна секретарь Эжен Энафф гэгшын бэеын элүүр тухай доктор Фрюмюзан гэгшын гар табяатай коммюнике газетэнүүдтэ толилогдоо. Профсоюзуудай нэгэдэлэй байшанда добтолхо үедөө полициинхид Энаффые сохиhон байгаа.

Эжен Энаффые сохиhон ябадал тэрэнэй элүүр мэндэдэ ехэ хүндэ хойшолонгуудтай байжа болохо юм гэжэ коммюнике соо хэлэгдэнэ. Энаффые медицинскэ талаар саг үргэлжэ хаража байха ба тэрэнэй зүрхэнэй сохисые хинажа байха шухала болоhон ушарhаа, доктор Фрюмюзан ба дежурна врач болбол Энаффые тусхай больницада абаашахые эриhэн байна. Гэбэшье, энэ эрилтэнь хангагдаагүй.

Иранай нефтяной промышленностиие национализацилга тушаа

ТЕГЕРАН, июнин 8. (ТАСС). Меджлисэй депутат Азад хадаа меджлистэ асуулта табижа, иимэ хоёр асуудалда харюусахыень премьер-министр Мосаддык гэгшэhээ эрибэ:

1. Нефтяной промышленностиие национализацилха тухай хуулиин баталагдаhанай hүүлээр hара үлүүтэй үнгэрhэн болобошье, англо-иранска нефтяной компаниин нефтяной предприятинуудые тушаажа абахын тулада мүнөө хүрэтэр ямар ушарhаа юушье хэгдээгүй байнаб?

2. Англо-иранска нефтяной компанитай «нэмэлтэ хэлсээнүүдые» баталhан ябадалда гэмтэй Саед ба Гольшаян гэгшэд урбагшад гэжэ гэмнэгдэхэ ёhотой байhан тухай меджлисэй трибунаhаа хэдэн олон мэдүүлгэнүүдэй хэгдэhэн болобошье, тэдэнэй хэрэгүүдынь сүүдтэ үгтөөгүй байхаhаа гадна, ямар ушарhаа тэдэнэй нэгэниинь Турцидахи иранска посолой, нүгөөдэнь Фарс провинциин генерал-губернаторай тушаалда байнаб?

ТЕГЕРАН, июнин 8. (ТАСС). Тегеранска хэблэлэй мэдээсэhэнэй ёhоор, урдын англо-иранска нефтяной компаниин правлениин 3 гэшүүд—Джексон, Гэсс, Элкинсон, тэрэшэлэн англо-иранска нефтяной компаниин правленидэ английска правительствоhаа байгаа түлөөлэгшэ Гарднер иранска правительствотай хэлсээнүүдые хэхын тулада июнин 11-дэ Лондонhоо Тегеран ерэхэ байна.

Тегеранска хэдэн газетэнүүд, тэрэ тоодо «Атеш» газетэ урдын Англо-американска нефтяной компаниин түлөөлэгшэдтэй хэлсээнүүдые хэхэ ябадалые эридээр буруушаана, тиимэ хэлсээнүүд Иранда аюултай болохо гэжэ заана.

ХҮРШЭ ОБЛАСТЬНУУД...

АБАКАН—ШЭНЭ СОЦИАЛИСТИЧЕ... ГОРОД

ХҮГЖЭМ... МАЛАЖАЛТАЙ С...

ЧИТА БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛ...

ЗОНАЛЬНА ТҮ... ТҮЛӨ...

Городой эдеэ... наймаалгадажа э...

Харюусалгата ...
Б. А. О...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйствен... промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 18.

Н—03614. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10...